

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою
«Облік, аудит і податковий консалтинг»
(назва освітньої програми)

на тему: «Облік, аналіз та аудит діяльності підприємств
електроенергетичної галузі
(на прикладі АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ»)»
(назва теми)

Виконавець:

студентка ФМОІТ

Сидоренко Олександра Олександрівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

кандидат економічних наук, доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Мацків Олена Ігорівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми.

Електроенергетика є однією із найстаріших сфер економіки України. Як провідна галузь енергетики, електроенергетика являє собою функціональну структуру, що займається виробництвом, передаванням, розподілом і використанням електроенергії, та супутніми роботами й послугами.

На сучасному етапі, економічна криза нашої країни обумовлює труднощі і в енергетиці. Важливіші економічні проблеми пов'язані, перш за все, з руйнуванням енергетичного комплексу через воєнні події, з викривленням платіжної системи через неплатежі споживачів та недосконалість тарифної політики. Тому пріоритетним напрямом економічної стабільності держави є вирішення проблем енергетичної безпеки, рівень якої нині катастрофічно низький у нашій країні. У цьому контексті створення ефективної системи управління за її основними компонентами (як-то: облік, контроль, аналіз, планування) обумовлює покращення бізнесу на підприємствах електроенергетичної галузі. Втім багато питань обліково-аналітичного, податкового та контрольного характеру залишаються відкритими, що і визначило актуальність теми роботи.

Мета дослідження полягає в удосконаленні теоретико-прикладних аспектів обліку, аналізу та аудиту діяльності підприємств електроенергетики.

Відповідно до мети підлягають вирішенню такі ***завдання***:

- розкрити місце та значення підприємств електроенергетики в народногосподарському комплексі України;
- дослідити нормативні вимоги до діяльності підприємств електроенергетичної галузі;
- визначити сутність, види виробничих витрат на підприємствах електроенергетики;
- навести економічну характеристику досліджуваного підприємства - АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ»;
- дослідити відображення доходів та витрат як головних об'єктів бухгалтерського обліку на підприємствах електроенергетики;
- розкрити основні аспекти оподаткування підприємств електроенергетики в Україні;
- здійснити фінансовий аналіз підприємства електроенергетики;
- розглянути методичні аспекти аудиту та розкрити сучасний стан та напрями удосконалення аудиторського контролю на підприємствах електроенергетики.

Предметом дослідження є процес обліку, аналізу та аудиту на підприємствах електроенергетичної галузі України.

Об'єктом дослідження виступає облік, аналіз та аудит фінансово-господарської діяльності АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ».

Методи дослідження. В роботі були використані як загальні, так і специфічні методи і методичні прийоми дослідження: співставлення – для обробки різних видів інформації у системі обліку та оподаткуванні; індукції та дедукції – для визначення перспектив розвитку обліку та аудиторського контролю

діяльності підприємств електроенергетики; спостереження – для фінансового аналізу; припущення – для узагальнення результатів дослідження.

Інформаційна база дослідження: законодавчі та нормативно-правові акти з обліку, контролю та оподаткування, наукові статті, матеріали наукових та практичних конференцій міжнародного та вітчизняного рівнів, довідники, статистичні дані, Інтернет-ресурси та інші фахові джерела за обраною тематикою, а також установчі, реєстраційні документи та внутрішні регламенти досліджуваного підприємства – АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ», його первинна, облікова та звітна документація.

Структура та обсяг роботи.

Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (32 найменувань) та 10-ті додатків. Загальний обсяг роботи становить 65 сторінок. Основний зміст викладено на 60 сторінках. Робота містить 15 таблиць, 7 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Підприємства електроенергетики у системі бухгалтерського обліку»** досліджуються місце та значення підприємств електроенергетики в народногосподарському комплексі України, нормативні вимоги до діяльності підприємств електроенергетичної галузі. Визначаються сутність виробничих витрат та їх види на підприємствах електроенергетики.

У другому розділі **«Особливості обліку та оподаткування підприємств електроенергетики України»** наводиться загальна економічна характеристика АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ», розглядається порядок відображення доходів та витрат як головних об'єктів бухгалтерського обліку на підприємствах електроенергетики. Розкриваються основні аспекти оподаткування підприємств електроенергетики в Україні.

У третьому розділі **«Методичні підходи до аналізу та аудиту на підприємствах електроенергетики України»** здійснюється фінансовий аналіз підприємства електроенергетики. Розглядаються методичні аспекти аудиту, сучасний стан аудиторського контролю та напрями його удосконалення на підприємствах електроенергетики.

ВИСНОВКИ

Для досягнення мети у роботі були вирішені поставлені завдання, що дало змогу зробити наступні висновки.

1. З метою розкриття теоретичних аспектів бухгалтерського обліку підприємств електроенергетичної галузі у роботі з'ясовано місце та значення підприємств електроенергетики в народногосподарському комплексі України. Доведено, що саме електроенергетична галузь істотно впливає на основні народногосподарські пропорції та більшість технологічних процесів, а тому функціонування таких підприємств грає важливішу роль в економічному розвитку країни.

2. Вивчення нормативних вимог до діяльності підприємств електроенергетичної галузі дозволило систематизувати законодавчі та інші нормативно-правові акти, які регламентують електроенергетичний бізнес та його інформаційно-облікове забезпечення як на макро-, так і на мікрорівні.

3. Визначення сутності виробничих витрат на підприємствах електроенергетики дало змогу охарактеризувати витрати за їх видами та довести, що витрати, які пов'язані з передачею електричної енергії є важливішими в оцінці якісного рівня роботи електроенергетичних компаній. Тому поглиблення теоретичних аспектів обліку витрат є пріоритетним напрямом подальших досліджень.

4. Ознайомлення з бізнесом АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» показало, що основним видом економічної діяльності є розподіл електроенергії, який здійснюється на підставі відповідних ліцензій. Підприємство займається господарською діяльністю як на митній території України, так і за її межами, здійснюючі у сфері зовнішньоекономічних відносин переважно імпортні операції. Підприємство має достатній потенціал, для здійснення господарської діяльності.

5. При дослідженні доходів та витрат у обліковій системі встановлено, що на підприємствах електроенергетики операції з виробництва та продажу електроенергії, супутніх видів робіт та послуг відображається на підставі первинних документів, облікових регістрів. Доходи і витрати з реалізації електричної енергії в бухгалтерському обліку відображаються за загальними правилами, хоча є і певні особливості. Враховуючи специфіку таких підприємств, а також значний обсяг витрат на капітальний ремонт об'єктів електроенергетичної інфраструктури, тривалий характер робіт на відновлення через пошкодження об'єктів та інші негативні зовнішні фактори, запропоновано створювати резерви на капітальні ремонти та регенерацію основних засобів. У цьому зв'язку доречно застосовувати відповідні аналітичні рахунки при створенні резервів витрат на ремонти та оновлення об'єктів електроенергетики, наприклад: 4741 «Забезпечення витрат на капітальний ремонт основних засобів» та 4742 «Забезпечення витрат на відновлення пошкоджених та зруйнованих об'єктів».

6. Розгляд основних аспектів оподаткування дало змогу зазначити, що справляння податкових платежів електроенергетичних підприємств здійснюється як за загальними, так і особливими правилами. У цьому зв'язку АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» дотримується норм діючого законодавства при веденні обліку та звітності у сфері оподаткування.

7. Результати фінансового аналізу досліджуваного підприємства показали, що валюта балансу АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» на кінець звітного періоду у порівнянні з попередніми роками збільшилася приблизно на 7 % через зростання первісної вартості необоротних активів у зв'язку з їх оновленням, що є позитивною тенденцією. Втім спостерігається велика дебіторська заборгованість за спожиту активну електричну енергію (на 31.12.2024 р. –48,87 млн. грн, у тому числі заборгованість населення –17,18 млн. грн. або 35,15 % від загальної суми боргу). Стягнення заборгованості з підприємств-боржників ускладнюється через: неможливість відключення від електрозабезпечення водоканалів у зв'язку з тим, що вони є стратегічними та соціально важливими об'єктами; відсутність

грошових коштів на рахунках боржників при примусовому стягненні боргів через виконавчі служби.

Результати аналізу основних індикаторів прибутковості та рентабельності показав, що в цілому бізнес АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» є динамічним та конкурентоспроможним у ринковому середовищі. З метою зменшення залежності підприємства від найбільш термінових зобов'язань управлінському персоналу доцільно поповнювати власні оборотні кошти, збільшувати обсяги продажу та мінімізувати витрати, що дозволить поліпшити фінансову стійкість та прибутковість АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ».

8. Розкриття методичних аспектів аудиту, вивчення діючої практики у сфері обов'язкового аудиту фінансової звітності на підприємствах електроенергетики дало можливість розкрити сучасний стан аудиторського контролю, узагальнити типові порушення в обліку та звітності та визначити напрями удосконалення контролю на підприємствах електроенергетики України.

АНОТАЦІЯ

Сидоренко О. О. «Облік, аналіз та аудит діяльності підприємств електроенергетичної галузі (на прикладі АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ»)»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за освітньою програмою «Облік, аудит і податковий консалтинг»
(шифр та назва спеціальності) (назва освітньої програми)

Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2025.

У роботі досліджуються місце та значення підприємств електроенергетики в народногосподарському комплексі України, нормативні вимоги до діяльності підприємств електроенергетичної галузі. Визначаються сутність виробничих витрат та їх види на підприємствах електроенергетики.

Наводиться загальна економічна характеристика АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ», розглядається порядок відображення доходів та витрат як головних об'єктів бухгалтерського обліку на підприємствах електроенергетики. Розкриваються основні аспекти оподаткування підприємств електроенергетики в Україні.

Здійснюється фінансовий аналіз підприємства електроенергетики. Розглядаються методичні аспекти аудиту, сучасний стан аудиторського контролю та напрями його удосконалення на підприємствах електроенергетики.

Ключові слова: підприємства електроенергетики, доходи, витрати, нормативи, облік, оподаткування, аналіз, документування, аудиторський контроль.

ANNOTATION

Sydorenko O. O. “Accounting, analysis and audit of the activities of enterprises in the electric power industry (on the example of JSC “DTEK ODESSA ELECTRIC NETWORKS”)”

Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty 071 «Accounting and taxation» for the educational program «Accounting, auditing and tax consulting »
(code and name of the specialty)) (title of the educational program)

Odessa National Economics University. – Odessa, 2025.

The work examines the place and significance of electric power enterprises in the national economic complex of Ukraine, regulatory requirements for the activities of electric power enterprises. The essence of production costs and their types at electric power enterprises are determined.

The general economic characteristics of JSC "DTEK ODESSA ELECTRIC NETWORKS" are given, the procedure for reflecting income and expenses as the main objects of accounting at electric power enterprises is considered. The main aspects of taxation of electric power enterprises in Ukraine are revealed.

A financial analysis of an electric power enterprise is carried out. Methodological aspects of audit, the current state of audit control and directions for its improvement at electric power enterprises are considered.

Key words: *electric power enterprises, income, expenses, standards, accounting, taxation, analysis, documentation, audit control.*